

Sveučilište u Zadru

Istraživački projekt *Modrave – kulturni krajolik u povijesnoj perspektivi*

Voditelj: prof. dr. sc. Kristijan Juran

IP.01.2021.06 MODRAVE

Izvešće o aktivnostima tijekom prve godine projekta

(rujan 2021. – kolovoz 2022.)

Projektne su aktivnosti započele radnim sastankom na Modravama 28. rujna 2021., gdje se projektom timu u obilasku terena pridružio ravnatelj Parka prirode Vransko jezero sa svojim suradnicima.

Kao što je i bilo predviđeno, prva je godina projekta bila posvećena 1) terenskim istraživanjima (arhivskim, arheološkim i toponomastičkim) i 2) nabavi digitalizirane kartografske građe. Nabavljene su tako digitalne inačice povijesnih karata Modrava iz 18. stoljeća (Državni arhiv u Zadru), katastarskih mapa Modrava i njihova okruženja iz 19. stoljeća (Državni arhiv u Splitu) te zračnih snimaka Modrava iz 1943. i 1944. godine (Geodetski zavod d.d. Split).

dva jednodnevna boravka u Državnom arhivu u Splitu (listopad 2021. i veljača 2022.) istraživao je mape i operate katastarskih općina Murter-Betina, Zlosela i Banjevci prve austrijske izmjere (1824. – 1826.). U jednome je od ta dva splitska boravka istraživao zajedno s doktorandom Matom Bobanovićem. Također je u dva jednodnevna navrata istraživao fond *Bilježnici Šibenika* (HR-DAŠI-263) u Državnom arhivu u Šibeniku. U prosincu 2022. pet je dana istraživao u Archivio di Stato di Venezia, i to arhivske fondove *Provveditore soprintendente alla camera dei confini, Senato, Mar, Deliberazioni, Ufficiali alle rason vecchie* i *Senato, Dispacci, Provveditori da terra e da mar*. Za potrebe projekta kamerom je snimio dokumente iz sveščića „N. 6 Comun di Sebenico contro domino Semonich per beni“ (u busti 376 fonda *Ufficiali alle rason vecchie*) te nekolicinu dokumenata iz 18. stoljeća u busti 422 fonda *Senato, Dispacci, Provveditori da terra e da mar*.

Geografska istraživanja

Izv. prof. dr. sc. Ante Blaće u GIS je okruženju georeferencirao 16 listova katastarskog plana Modrave nastalih tijekom franciskanske izmjere (1824.). Potom je ručno vektorizirao čestice s tih planova i pridodao im šifrirani atribut koji se odnosi na različite kategorije korištenja zemljišta. Ukupno je tako digitalizirano više od 9.500 čestica. S obzirom na obilježja prirodne osnove (krševit teren, manjak obradivog zemljišta), nije neobično da su prevladavajuće kategorije zemljišta bili pašnjaci i vinogradi. Znanstvena obrada katastarskih podataka planirana je u drugoj godini projekta.

Toponomastička istraživanja

U veljači 2022. napravljena je toponomastička anketa u Dragama s trojicom ispitanika (Šarić Neven 1955., Milan Vulin 1957. i Đani Bunja 1971.), a tijekom svibnja i lipnja 2022. napravljene su još dvije ankete u Pakoštanima s trojicom ispitanika (Marko Meštrov 1979., Andrija Lacman 1966. i Tomislav Lacman 1955.). Prikupljeno je otprilike 220 toponima. Anketiranja je obavio doc. dr. sc. Ante Jurić, uz pripomoć voditelja projekta. Glavnina je toponima opisana i ubicirana te su svi prikupljeni oblici akcentuirani i zapisani u autentičnom jezičnom obliku. U izradi su i toponomastičke karte. Prikupljena je građa uspoređena i s dostupnom građom iz povijesnih izvora. O njoj i projektu doc. dr. sc. Ante Jurić kani izlagati na međunarodnom znanstvenom skupu „Skokovi dani“, koji se održava od 10. do 12. listopada 2022. u Zagrebu.

Arheološka istraživanja

Arheološko rekognosciranje Modrava provedeno je tijekom četiri dana u razdoblju od 29. travnja do 4. svibnja 2022. godine temeljem odobrenja nadležnog konzervatorskog ureda (klasa UP/I-612- 07/22-02/0105, urbroj: 532-05-02-14/5-22-02), od 8. ožujka 2022. godine. Voditelj istraživanja bio je doc. dr. sc. Jure Šučur s Odjela za arheologiju Sveučilišta u Zadru, a zamjenik voditelja Marko Meštrov iz javne ustanove Agencija Han – Vrana. Uz navedene, u istraživanju su sudjelovali i Renato Babić, diplomirani arheolog, te Alen Grubić, student arheologije. Ovim arheološkim istraživanjima pregledan je samo jedan, manji segment Modrava, s fokusom na prostor razgraničenja između murtersko-betinskih i pakoštanskih posjeda iz 1734. i pronalazak tada postavljenih graničnih objekata. Od njih su s velikom sigurnošću determinirane krajnje gomile uz obalu Vranskoga jezera i uz obalu Jadranskoga mora. Ostale oznake nisu uočene, iako je niz kamenih gomila na sjevernom dijelu pregledanog prostora indikativan. Pokretni nalazi su rijetki, što ne čudi s obzirom na karakter istraživanja, ali i vegetaciju. Većinom su nađeni na obali, u blizini starih gatova.

Napomene

Manji dio planiranih arhivskih i terenskih istraživanja u prvoj godini prebacit će se u drugu godinu projekta. S druge su strane u projekt naknadno uvrštene aktivnosti i troškovi za kojima se tijekom istraživanja ukazala potreba, a u prijavi nisu bili planirani. Nije riječ o većim zahvatima u strukturu projekta, nego o manjim nadopunama: obavljen je terenski pregled i anketa u Stankovcima/Velimu, plaćena je godišnja naknada za fotografiranje arhivske građe te je nabavljena licenca za softver CorelDRAW u svrhu obrade prikupljenoga kartografskog materijala. Za drugu se godinu planira realokacija sredstava do dopuštenog iznosa od 20% zbog razloga koji će biti pojašnjeni u završnom izvješću po isteku projekta.